

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת ויקרא

יחסי גומלין

פרשתנו דנה בקורבנות. בין קורבנות החטאת מתואר קורבנו של כוהן גדול שחטא בשגגה, השונה מקורבנו של אדם פשוט שחטא:

"אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן בקר תמים לה' לחטאת" (ויקרא ד, ג).

אכן גם כוהן גדול צריך להביא קורבן, אך הפסוק מוסיף שתי מילים תמוהות: "לאשמת העם". מה פירושה של תוספת זו? כיצד קשור העם לחטאו של הכוהן?

אנו מוצאים במפרשים שני פירושים סותרים לכאורה:

הפירוש הראשון תולה את חטאו של הכוהן בעם, ומבאר כי החטא נובע ישירות מהעם. הכוהן הגדול הוא המנהיג המשקף את נשמת העם, וחולשותיו הן ביטוי לחולשות העם שממנו הוא שואב את כל כוחותיו.

הפירוש השני מטיל את כל כובד האחריות על הכוהן, ומבהיר כי בשונה מאדם פשוט, שחטאיו פוגעים רק בו-עצמו ואין אדם אחר מעורב בהם, חטאו של הכוהן הגדול משפיע לרעה על כל העם. חולשותיו של הכוהן הגדול מביאות לרפיון בכל העם כולו. אחריות זו מבהירה את הופעותיו הרבות של שורש חט"א בפסוק – ארבע פעמים – כי חטאו של הכוהן קשה מנשוא, הוא חוטא ומחטיא.

ואף ששני הפירושים נראים סותרים הם למעשה משלימים זה את זה. בין מנהיג לעמו מתקיימים יחסי גומלין, ועל כן על כל אדם, הורה, מורה או מנהל, להפנים את האחריות הגדולה של מעשיו. כשהעם מתעלה מנהיגו מתעלה עימו, וכשהמנהיג מתעלה – מתעלה עימו כל העם.

שאל דוד בוצ'קו